

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Eh. Nielsen): Det ærede Medlem, der sidst talte, søgte sig ilde berørt af en Ytring i en af mine forrige Taler; det Udtryk tør jeg vel bruge, da han brugte det selv. Det ærede Medlem sagde, at han og Andre havde følt sig ilde berørt deraf, men dertil svarer jeg, at det kan jeg ikke gøre for, jeg har ikke sigtet hverken til ham eller til noget andet Medlem her i Salen. Jeg kan altsaa ikke gøre for, at de tage sig det til Indtægt, saa i den Henseende har jeg Intet at angre. Ligeoverfor det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (N. Andersen) skal jeg bemærke, at jeg tror, han tager feil, naar han har fremhævet to Sætninger, som skulde være rigtige. Den ene af disse to Sætninger lød saaledes: Det, at værdige Trængende faldt ind under det offentlige Fattigvæsen, var Noget, der ikke havde saa meget at betyde, det var Noget; de Paagjældende ikke brød sig om, tror jeg, han sagde. Det er i sin Almindelighed en Sætning, der ikke er rigtig, og jeg vil sige, at i samme Grad som en Trængende ikke bryder sig om at komme ind under det offentlige Fattigvæsen, i samme Grad nærmer han sig til ikke at være værdig Trængende, og i samme Grad han bryder sig om at komme under det offentlige Fattigvæsen, i samme Grad stiger han til at være værdig Trængende; der er et vist Forhold imellem disse to Ting. Er han saa dybt sunken, at han ikke bryder sig om visse kommunale og politiske Rettigheder, saa vil jeg vel ikke sige, at han hører til dem, jeg absolut vil stemple som uverdige Trængende, men han staar da paa Grændsen. Denne Sætning holder altsaa i sin Almindelighed ikke Stik; det hører tværtimod til Undtagelserne. Dernæst sagde det ærede Medlem, at der ikke var nogen Ulykke i at komme ind under det offentlige Fattigvæsen. Herom har jeg den modsatte Betragtning. Jeg vilde betragte det som en Ulykke for mig selv, om jeg kom paa det offentlige Fattigvæsen, og jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem vilde betragte det som en Ulykke, om han kom der. Nu veed man, at det, som man ønsker for sig selv, skal man ogsaa ønske for Andre, og jeg betragter det derfor som en Ulykke for Folk at komme paa Fattigvæsenet; deri ligger Forstjælleren. Det ærede Medlem for Skjelskør (Holstein-Holsteinborg) kunde vist have sparet sig de høie Toner, han slog an. Det er ikke tvivl underkastet, at Kommunerne ikke endnu, eller i alt Fald kun undtagelsesvis, ere komne til det Standpunkt, at de ikke gjennem det offentlige Fattigvæsen kunne udrede, hvad de skulle. Men det er slet ikke det, der her er Tale om. Vi Forslagsstillere betragte det som en Ulykke, naar værdige Trængende falde Fattigvæsenet til Byrde, og vi betragte Samsundet som desorganiseret, naar dette, især efterat vi have faaet den frie Forfatning, kan finde Sted efter en større Maalestok, og det er for at træffe Foranstaltning

ger derimod, at vi have indbragt Lovforslaget. Vi præterere ikke, at vi have truffet det Rigtige, men vi sige til de Herrer: Hjælp os med at gjøre det anderledes, kom med Forslag i saa Henseende, medmindre de have den Opfattelse, at det ikke er nogen Ulykke at falde det offentlige Fattigvæsen til Byrde, eller de tro, at de Paagjældende ikke bryde sig om at miste deres borgerlige Rettigheder. Thi da indrømmer jeg dem, at de ikke behøve at gjøre Noget, da kan man trostigt henvise Alt til det offentlige Fattigvæsen, men jeg troede ikke, at ret Mange havde den Opfattelse. Naar det ærede Medlem fra Hjerteminde (N. Andersen) iøvrigt troede, at man havde særlig Uvillie imod ham, er det saa langt fra Tilfældet for mit Vedkommende, at det tværtimod er mig en Fornøjelse at forhandle med det ærede Medlem, som udtaler sig klart og bestemt, saa at man kan faae fat paa, hvad hans Mening er. Det sætter jeg Pris paa, og fordi man bliver lidt skarp i sine Udtalelser, behøver der ingen Uvillie at være tilstede. Det ærede Medlem har gjort mig Uret, naar han sagde, at jeg troede, at, naar vore Bestræbelser ikke lykkedes, vilde der komme Revolution. Nei, tværtimod! det har jeg aldrig troet. Men jeg har sagt, at den Regjering lige meget hvad den falder sig, konstitutionel eller ikke — som ikke er istand til at udrette Noget hvorved Samsundet søres fremad, snart vil se sin sidste Time slaas. Det er ganske Undet end at sige, at naar mine Bestræbelser ikke lykkes, vil der ske Revolution. Det forekommer mig, at man har følt sig mere ilde berørt ved denne Sag, end der egentlig var fornøden Grund til. Vi kunne tage paa den med al Ro. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev) sagde, at det var kun en Leilighedslov, han reducerede den til noget mindre Betydeligt. For det ærede Medlem fra Skjelskør (Holstein-Holsteinborg) derimod antog den storartede Dimensioner. Jeg tror nu, at det ærede Medlem fra Skjelskør ikke ganske har Ret i at lade den faae saa store Dimensioner, som han gjorde, men noget Mere, end hvad det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds vilde se i den, ligger der ganske sikkert i den. Det maa de Herrer ogsaa have følt. Hvorfor skulde de ellers gjøre saa stærk Modstand mod den? Hvorfor, saa ikke lade Sagen gaa sin rolige Gang? Hvorfor ellers blive saa ilde berørte af en Udtalelse om, at, naar en Rigsdag Intet kan udrette, slaar dens Time. Det er en almindelig Sandhed, der er erkjendt fra alle Sider. (Holstein-Holsteinborg: Nei!) Ja, det er historisk godtgjort til alle Læder, at hver Gang en Regjering er bleven ude af Stand til at føre Samsundet fremad, har den ikke kunnet blive ved at bestaa i Længden; det er en historisk Sandhed. Derpaa Nogen vilde sige, at 2 og 2 ikke er 4, vilde jeg ikke give mig til at disputere med ham om den Ting; det kunde ikke blive, til Noget.